

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/11584-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 08.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	22/2024	06.12.2024

Børgefjell nasjonalpark - søknad om dispensasjon fra verneforskriften for riving av eksisterende og oppføring av nytt båtnaust ved Blyvatnet, og for bruk av snøscooter til transport – Røyrvik fjellstyre

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre fatter følgende vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens §48:

- Røyrvik fjellstyre gis dispensasjon fra verneforskriftens §3 pkt. 1.1 for riving av eksisterende naust ved Blyvatnet i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.
- Røyrvik fjellstyre gis dispensasjon fra verneforskriftens §3 pkt. 1.1 for oppføring av nytt naust ved Blyvatnet i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Rivings- og bygningsavfall som ikke er rent trevirke, skal transporteres ut av verneområdet og leveres godkjent mottak.
- Størrelse på nytt naust skal ikke overstige 3,40 meters bredde og 4,20 meters lengde målt på ytterkant kledning.
- Nytt naust skal plasseres på samme tomt som eksisterende naust.
- Mønehøyde målt fra underkant svill skal ikke overstige 2,70 meter. Høyde underkant svill og ned til bakkenivå skal ikke overstige 30 cm målt i senter portåpning.
- Det skal benyttes trevirke som kledning på naustet. Hvis bygget overflatebehandles skal kun mørke jordfarger benyttes, dette gjelder også vindskier, portomramning, hjørnekasser ol.
- Takteking utføres med mørke materialer.
- Det skal ikke monteres vinduer på naustet.
- Innvendig skal det ikke fortas inndeling i rom eller annen tilrettelegging for opphold i naustet.
- Det skal ikke etableres platting, terrasse el. ved naustet.
- Naustet skal ikke benyttes til andre formål enn oppbevaring av båt. Det tillates ikke utlegg/oppbevaring av flere båter.
- Byggearbeidene skal kun foregå i tidsrommet 01.07 til 30.10 i årene 2025 og 2026. Bygget skal være ferdig oppsatt og området ryddet for bygningsmaterialer senest 30.10.2026 og klart for påfølgende dispensasjonskontroll.

- Når tiltaket er gjennomført meldes dette skriftlig med bilder av bygg til nasjonalparkstyret innen 30.10.2026

Med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt. 6.3 c gis Røyrvik fjellstyre dispensasjon for bruk av snøscooter på snødekt mark for transport av materialer til nytt naust ved Blyvatnet med følgende vilkår:

- Dispensasjon gjelder for inntil 10 turer fordelt på årene 2025 og 2026.
- Siste kjøredato er 30. april.
- Transporten skal ikke gjennomføres i påskeferie (palmelørdag til 2. påskedag) eller på søndager.
- Det skal føres kjørebok før den enkelte tur foretas. Utfylt kjørebok og kjøretillatelsen skal medbringes på turen og fremvises på forlangende ved kontroll.
- Kjørebok skal returneres Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre etter endt sesong og senest innen 1. juni.

Begrunnelse:

Gjennomføring av tiltakene innenfor rammen av dispensasjonen med gitte vilkår vil ikke stride mot vernevedtakets formål og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket skjer på eksisterende bygg og vil ikke påvirke landskapets art og karakter. Dette under forutsetning av at gitte vilkår for dispensasjonen etterlevs. For å unngå forstyrrelser i hekke- og yngletiden settes det vilkår om at byggearbeider ikke kan gjennomføres før 1. juli. De angitte vilkårene anses å ha en saklig sammenheng med verneformålet og de hensyn som der skal ivaretas, og kan ikke sies å fremstå som særlig tyngende.

Andre forhold

- Det gjøres oppmerksom på at denne tillatelsen er hjemlet i naturmangfoldloven og forskrift om vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og gjelder bare i forholdet til verneforskriftens bestemmelser.
- Hvis det er tamrein i området, skal det vises hensyn til denne. Før arbeider/transport utføres kan Tjåehkere sitje v/Mats Joma kontaktes for å få oversikt om det er rein i området og slik kunne unngå unødig forstyrrelser.
- Tillatelsen gjelder ikke i forhold til plan- og bygningsloven, kommunal vurdering/godkjenning etter plan- og bygningsloven må derfor innhentes.
- Dispensasjonen omfatter ikke grunneiers rettigheter.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Røyrvik fjellstyre søker i brev av 23.10.2024 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for å rive eksisterende naust ved Blyvatnet og erstatte dette med nytt bygg. Tiltaket begrunnes med at eksisterende naust er i så dårlig teknisk forfatning at det vil kreve omfattende vedlikeholdsarbeider for å gjenopprette tilstrekkelig teknisk standard. Røyrvik fjellstyre fikk innvilget tilsvarende søknad i møte 01.12.2022 sak 28/2022. Denne dispensasjonen ble tidsavgrenset for gjennomføring innen 31.12.2023. Av ulike årsaker internt i Røyrvik fjellstyre ble ikke prosjektet gjennomført som forutsatt. Derfor søkes det nå på nytt på samme tiltak som tidligere innvilget etter som tidligere gitte dispensasjon ikke er gyldig lengre.

I henhold til verneforskriftens §3 pkt. 1.1 er området vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger og andre byggverk mv. I punkt 1.2b står det at bestemmelsene i pkt. 1.1 ikke er til hinder for vedlikehold av lovlig oppførte bygninger, reindriftsanlegg og andre innretninger som ikke endrer bygningens/innretningenes karakter eller bruk. Videre i punkt 1.3c at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til å gjenoppføre bygninger som er ødelagt ved brann og naturskade.

I forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark er begrepet vedlikehold definert som følger: «*med vedlikehold forstås mindre tiltak for å opprettholde teknisk og funksjonell standard slik som taktekking, etterisolering, montering av nye ruter med mer. Tiltak som innebærer fasadeendring defineres ikke som vedlikehold*»

Omsøkte tiltak kan ikke defineres som vedlikehold ift. definisjonen i forvaltningsplanen ettersom eksisterende naust skal erstattes med nytt bygg. Det kan heller ikke defineres som *gjenoppføring av bygninger som er ødelagt ved brann og naturskade* ettersom eksisterende naust fortsatt står med bærende konstruksjoner. Søknaden fra Røyrvik fjellstyre kan derfor ikke innvilges med hjemmel i verneforskriftens bestemmelser. Evt. dispensasjon må da hjemles i naturmangfoldlovens §48 (*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*)

Spørsmålet videre er om gjennomføring av tiltaket strider mot vernevedtakets formål og kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dette både i byggeperiode og bruksperioden.

Dagens status er at Røyrvik fjellstyre har et lovlig oppsatt naust ved Blyvatnet. Naustet er i dårlig teknisk forfatning og fjellstyret ønsker å gjennomføre tiltak før naustet raser sammen. Det vurderes at det ikke er hensiktsmessig å gjennomføre vedlikeholdstiltak på eksisterende naust da dette kan bli nesten like omfattende som oppsetting av nytt bygg. Nytt bygg prefabrikeres som veggelementer som transporteres inn for montering, noe som vil forkorte byggetid i felt.

I forhold til om tiltaket strider mot vernevedtakets formål og kan påvirke verneverdiene nevneverdig må en vurdere dette opp mot belastningen et større vedlikeholdsarbeid på eksisterende naust vil medføre. Ettersom dagens naust er i dårlig forfatning må en anta at en del bærende konstruksjoner, kledning og tak må skiftes ut. Noe som kan medføre omfattende byggearbeider innenfor rammen gitt i verneforskriftens §3 punkt 1.2 b (vedlikehold). Sett opp mot dette trenger ikke den samlede belastningen med effektivt å rive eksisterende bygg og oppføre ny konstruksjon bli vesentlig større.

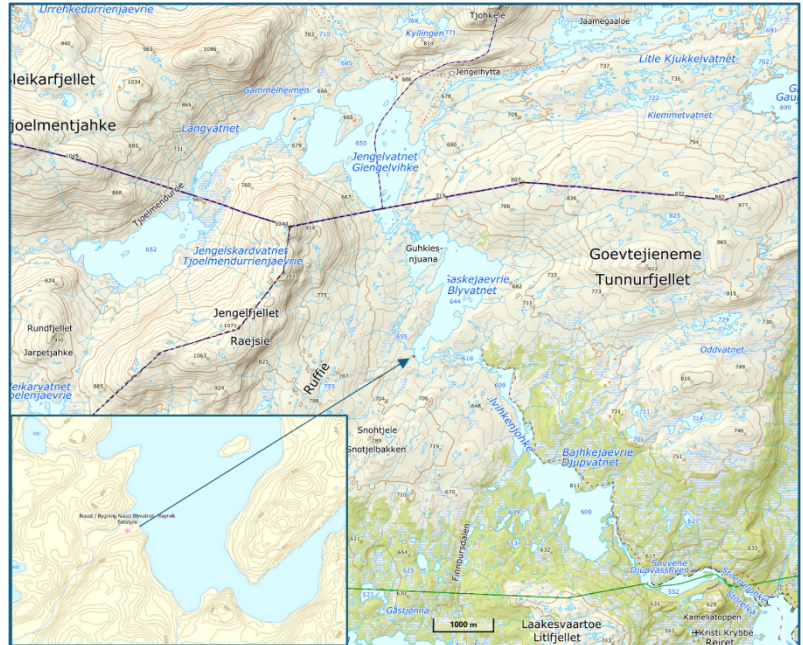
I en dispensasjon vil det da være mulig å sette vilkår om gjennomføring av arbeidene og utforming av bygning. Dette er da vilkår om størrelse, utforming og tid for gjennomføring.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Det foreligger ikke opplysninger i registrer (artsdatabanken, naturbase mm) eller kartfestet informasjon på temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold på lokasjonen som tilsier at tiltaket kan komme i konflikt med slike interesser. Eksisterende naust er registrert i verneområdeloggen og kjent for SNO og nasjonalparkforvaltningen.

Reindriftsforvaltningen og Tjåehkere sijte fikk søknaden av 2022 tilsendt til orientering og evt. kommentering jfr. forvaltningsplanens føringer. Det anses derfor unødig å sende denne på nytt da søknaden omhandler forlengelse av tidligere gitt dispensasjon.

Ut fra ovenstående er kunnskapsgrunnlaget tilstrekkelig for å fatte vedtak i saken.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre- var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 9. Omfanget av aktivitetene er begrenset i tid og rom.

Ut fra disse vurderingene samt satte vilkår mener nasjonalparkstyret at kravene i § 9 er oppfylt

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Bruk av snøscooter til transport vil i liten grad øke den samlede belastningen i område. Transporten skal foregå i et kort tidsrom, etter fast trase og være gjennomført før 30. april. Tiltaket gjennomføres med utgangspunkt i eksisterende bygg med tilhørende belastning og vil ikke medføre økt belastning utover det som følger av byggeperioden. Byggeperioden anses ikke å øke belastningen vesentlig mer enn vedlikeholdsarbeider innenfor rammene i verneforskriften. §10 tillegges derfor liten vekt.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner på at virksomheten vil føre til miljøforringelse. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene bæres av tiltakshaver (Jf. § 11 i nml.).

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bruk av snøscooter er i utgangspunktet skånsomt mot miljøet og § 12 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Vedlegg:

- Brev av 23.10.24 fra Røyrvik fjellstyre - søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsene for å rive eksisterende naust ved Blyvatnet og erstatte dette med nytt bygg

Røyrvik fjellstyre

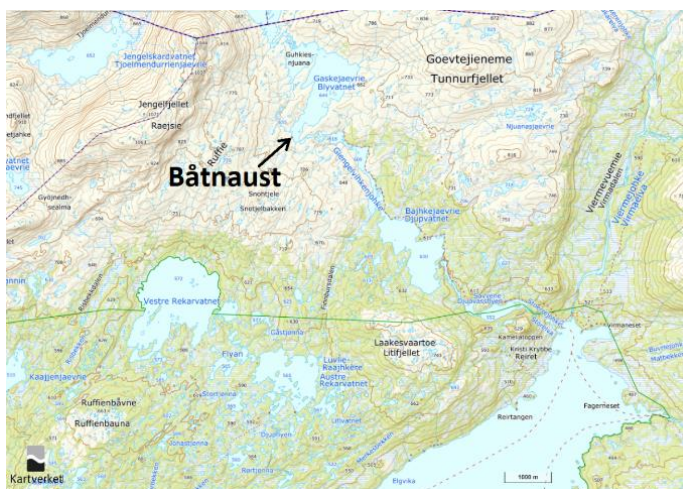
Stasjonsvegen 4

7898 Limingen

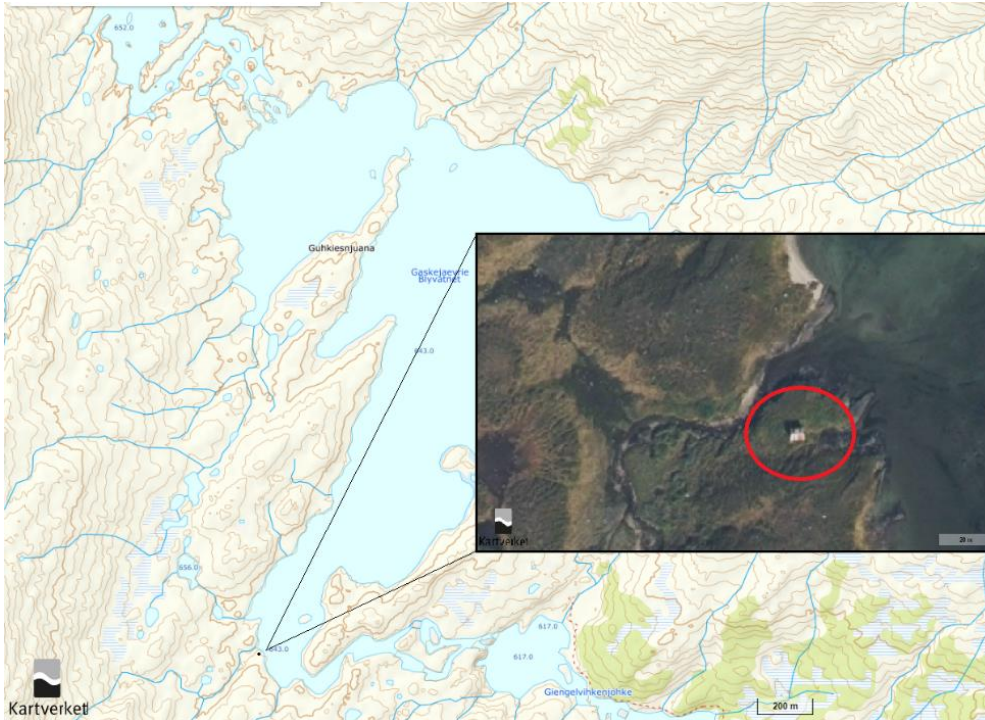
Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for riving av eksisterende og oppføring av nytt båtnaust ved Blyvatnet, og for bruk av snøscooter til transport – Røyrvik fjellstyre.

Røyrvik fjellstyre forvalter Namsvatn statsallmenning som ligger i Røyrvik kommune. Arealet til statsallmenningen er på 575 000 dekar, og Børgefjell nasjonalpark dekker 446 000 dekar av dette. Fjellstyret har 1 fast ansatt i 80% stilling.

For å legge til rette for bruken av statsallmenningen har Røyrvik fjellstyre 4 allmenningshytter, der 3 allmenningshytter ligger i statsallmenningen og 1 ligger inntil statsallmenningen. I tillegg til allmenningshyttene med uthus/boder har fjellstyret to hengebruer og to båtnaust. Båtnaustene som ligger ved Orvatnet og Blyvatnet bidrar til å beskytte båtene gjennom vinteren. Området består ofte av store snømengder. Båtnaustet ved Blyvatnet har gjennom mange år fått kjenne på værforholdene, og fremstår i veldig dårlig forfatning i et ellers åpent landskap (*Figur 3-5*). Naustet ligger på gårdsnummer 75 og har bruksnummer 1, i Namsvant statsallmenning (*Figur 1-2*).

Figur 1. Oversiktsbilde av båtnaust ved Blyvatnet i Namsvatn statsallmenning inne i Børgefjell Nasjonalpark.

Figur 2. Detaljert oversikt med flyfoto over båtnaust ved Blyvatnet, UTM 32 7226236, 0719497.

Røyrvik fjellstyre søker med dette om dispensasjon fra vernebestemmelsene for å rive eksisterende naust ved Blyvatnet og erstatte dette med et nytt bygg med samme plassering (Figur 2). Naust ble satt opp på 50-60 tallet. Søknad begrunnes med at eksisterende naust er i så dårlig teknisk forfatning at det vil kreve omfattende vedlikeholdsarbeider for å gjenopprette tilstrekkelig teknisk standard. Materialer er råtne, konstruksjon er skeiv og flere bærende elementer har knekt (Figur 3 & 5). Det vil derfor belaste området mindre ved å rive eksisterende bygg og sette opp ny konstruksjon. Dette kan fjellstyret gjøre innen 2025.

Videre søkes det på nytt om å kjøre inn nye elementer til nytt naust, og frakte ut gamle materialer på vinterføre vinter 2025 med scooter. Rivningsarbeidet vil bestå av å demontere bærekonstruksjon, yttertak og kledning. Oppbygning vil bestå av nytt støpt fundament, bærekonstruksjon, nytt yttertak, kledning og et innvendig gulv (Figur 6). Gulv for å løfte båten opp fra bakken på grunn av snøsmelting og isdannelser (Figur 4). Kledning av malmfuru som er naturlig og motstandsdyktig mot råte og et naturlig materiale. I tillegg vil det bli benyttet vindtettprodukter på tak og vegger innvendig. Dette vil bidra til et tett og holdbart båtnaust. Sommert opp vil nytt bygg bli

satt opp av ferdige snekrede elementer og fraktet med scooter vinterstid for å hindre unødvendig belastning på området.

Utvendige mål for nytt båtnaust skal ha samme dimensjoner som nåværende båtnaust. 4,2 m langt, 3,4 m breit og total høyde på 2,65 m. Altså et areal på 14,3 m². Beskrives i plantegning (*Figur 6*). Dette vil ikke være med på å endre bygningens karakter eller bruk ettersom bygning brukes til å oppbevare fjellstyrets båt på Blyvatnet.

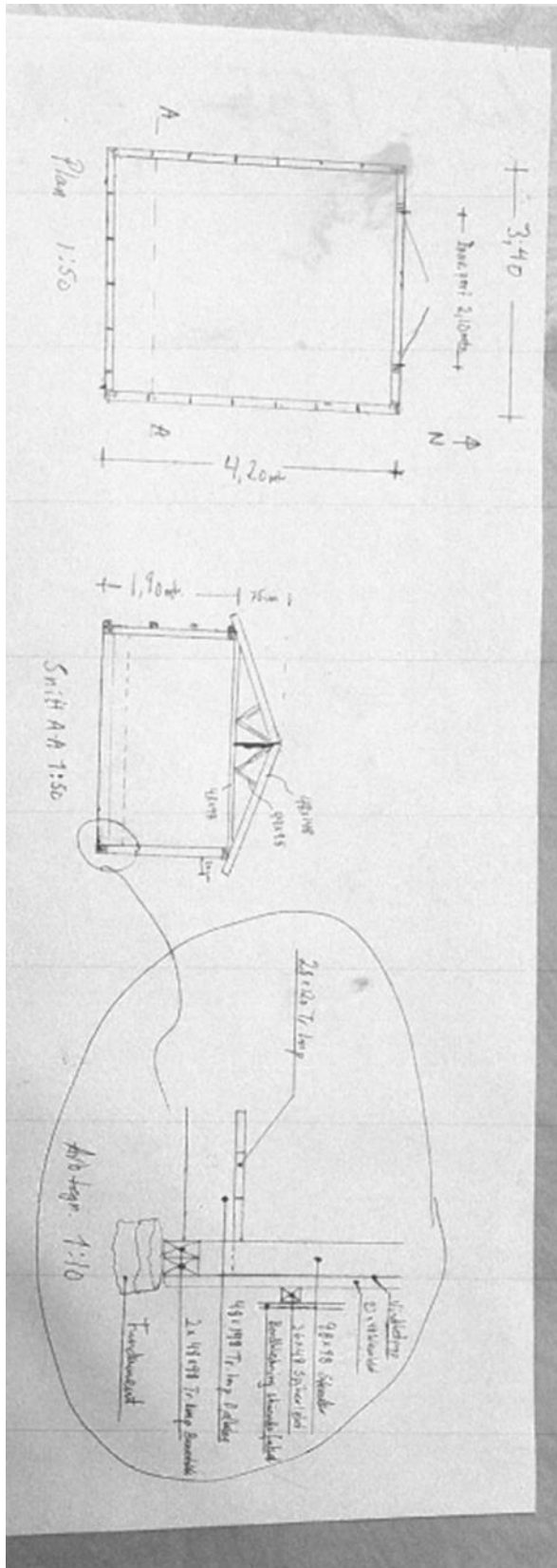
Figur 3. Båtnaust ved Blyvatnet. Skeive dører og løse/råtne materialer. Foto R. Elnan 18.10.22.

Figur 4. Båtnaust ved Blyvatnet vinterstid med mye snø. Foto B. Moen.

Figur 5. Naust innvendig med knekt konstruksjon markert med rød ring. Foto R. Elnan 18.10.22.

Figur 6. Arbeidstegning med forskjellige mål og forklaringer for nytt båtnaust ved Blyvatnet. Tegning av B. Moen.